

Prestolonaslednik.

V četrtek je imel nemški državni zbor kritično sejo in iz berlinske parlamentarne palače je padla temna senca preko vse Evrope. Maročansko vprašanje, ki je dolgo grozilo svetovnemu miru kakor mitična pošast, je rešeno; ali v tej rešitvi ni garancije za mir, temveč nova, morda še večja nevarnost. Kar se je v četrtek govorilo v zbornici, je večidel ostentativna provokacija, ki postaja tem nevarnejša, ker je najbolj očitne hujškarje odobraval prestolonaslednik, kakor da so bile izrečene naravnost v njegovem imenu. Danes sicer poročajo, da je cesar Viljem zaradi tega ostro pokaral svojega sina, ali med tem je brzojav že naznanil besedilo Hertlingovega in Heydebrandovega govora in aplavdiranje prestolonaslednika Viljema v Pariz in London, in vtiska, ki ga je napravilo rožljanje s sabljo na Angleškem in Francoskem, ne bo izbrisalo cesarjevo svarilo.

Kancelar Bethmann Hollweg je imel, kakor smo že poročali, skrajno nesrečen dan. Zagovarjati je imel pogodbo s Francijo zaradi Maroka, a še preden je nastopil v parlamentu, so znamenja kazala, da bo njegovo stališče skrajno težavno. Načelnik kolonialnega urada Lindequist je že prej odstopil, češ da ne more maroške pogodbe take, kakršna je, zagovarjati v parlamentu. Potem je prišlo v javnost, da je prestolonaslednik s svojimi brati nasprotoval popustljivi politiki v maročanskem vprašanju. V časopisu je bila kritika pogodbe večinoma zelo neugodna. Vlada je vprito vseh teh neugodnih simptomov sklenila, da ne predloži pogodbe parlamentu na odobrenje, temveč le na znanje. Tako se je z neustavnim korakom rešila nevarnosti, da bi bil parlament odklonil pogodbo, ni pa mogla preprečiti uničujoče kritike, ki bo Bethmannu v kratkem pokazala pot v penzijo in ki je razmerje Nemčije do Francije, zlasti pa do Anglije silno postrila.

Nemški vladi se godi prav, to je gotovo. Ko je odpisala topničarko „Panther“ v Agadir, je hotela žugati, potem pa se je morala korak za korakom umikati. Ali njena glavna napaka ni bila v retiriranju, temveč v žuganju. Bilo je blazno ogroževati mir Evrope zaradi maročanskega vprašanja; toda militaristične hujškarje je spravila s tem v delirij. Ker pa ni imela moči, da bi res mobilizirala proti Angliji in proti Franciji in morda še na katero stran, je bila blamaža neizogibna. Nazadnje je morala prositi celo socialistično internacionalo, da bi posredovala in nastopila proti vojni.

Taka politika se je morala končati s polomom in se je v resnici tako končala. Žadno uro so zapustili kancelarja tudi konservativci, ki so bili vedno njegov najmočnejši stebel in njihov govornik Heydebrand je nastopil proti vladi s tako silo, kakor da je imel govoriti proti socialnim demokratom. Njegov govor pa je bil tudi poln fanfar čez mejo. Grmel je tako, kakor da hoče nemudoma napovedati vojno Angliji in Franciji. „Ne živim v iluziji, da ne goji Francija več upanja na revanšo... Kar nam zavaruje mir, ni sporazum, temveč nemški meč in vlada, ki je vsak hip pripravljen porabiti ta meč...“ Tak je bil ton njegovega govora, ki ga je napolnil z besnimi provokacijami in zaključil s patetično vojno grožnjo.

Kadar je govoril o meču in kadar je žugal Angliji in Franciji, je pa prestolonaslednik aplavdiral v dvorni loži in se sklanjal tako, da ni mogla zbornica prezreti njegovega ploskanja.

Heydebrand in princ Viljem ne napravita vojne in ogromna večina nemškega naroda gotovo ne želi kakšne militaristične pustolovščine. Ali kljub temu, da je prestolonaslednikova domišljija vse prevelika, so take očitne demonstracije v sedanjih časih nevarne in oteževajo iskreno zblizanje držav pogostoma bolj kakor resni dogodki. Princ Viljem nima ustavne odgovornosti; to vedo v inozemstvu. Vedo pa tudi, da bo on danes ali jutri naslednik cesarja Viljema in politiko prestolonaslednikovo zasledujejo marsikod bolj pazno in skrbno, kakor politiko vladarjev.

Prvo posledico, ki jo bo imela nesrečna Bethmannova diplomacija, je pa označil vodja nacionalnih liberalcev Bassermann, ki je s podarkom zahteval pomnožitev mornarice.

Do nemških državnozborskih volitev ni več daleč. Kar se zdaj sliši v zbornici, so deloma že volilni govori in spoznava se, s kakšnimi parolami pojdejo stranke v boj. Naloga, ki jo bo imela nemška socialna demokracija v tej borbi, je važna za Nemčijo in — za Evropo.

Tatarska vlada v Bosni.

Sarajevo, 5. novembra.

Vsej Evropi so povedali, da je Bosna postala ustavna dežela. Vso Evropo so nalagali, zakaj v Bosni vlada najnesramnejši absolutizem, ki si ga je moči misliti. V sarajevski vladni palači se norčujejo iz vse ustavnosti in se brigajo za zakon toliko kolikor za lansk sneg. In to jim je mogoče, ker je naša ustava prava karikatura konstitucije, ker naš sabor že po svoji osnovi nima nobene prave kompetence, ker si nadalje meščanske stranke v saboru ne znajo pridobiti veljave in ker vedo pri vladi, da imajo v Avstriji in na Ogrskem temveč zaslonbe, čim bolj ovirajo vsako svobodo v Bosni.

Danes je hotela socialna demokratska stranka prirediti tukaj protestni shod proti vojni. Vladni komisar za Sarajevo je prepovedal ta shod. Nato je stranka poslala deputacijo na vlado, da se pritoži in da izposluje dovoljenje za shod. Zakaj po zakonu ni bilo niti sence za prepoved. Deputacijo je sprejel civilni adlatus baron Benko in je kratkoma odgovoril: Ne!

Dejal bi človek: To ni nič posebnega. Tudi v Avstriji prepovedujejo shode. Seveda, s krivico, ki se godi na enem kraju, se ne more opravičevati krivica na drugem kraju. Ali tu je še nekaj drugega. Prepoved sama po sebi je že nezakonitost, proti kateri je treba protestirati. Ali še značilnejši kakor prepoved sama, je način, s katerim je baron Benko sprejel deputacijo in ji naznanil, da ne dovoljuje shoda.

„Taki shodov enostavno ne dovoljujem“ — to je bila njegova utemeljitev. Zakon jih dovoljuje. Ali baron Benko ne. In baron Benko je več kakor zakon.

Izplača se navesti nekatere stavke plemenitega gospoda: „Vi govorite proti militarizmu; to so fraze in deklamacije.“ — „Vi pojdete na vojno, kadar vas pokličejo; kaj torej deklamiirate?“ — „Dovolil vam bom shode o draginji, o povišanju plače in kar se tiče delavskih interesov.“ — Naj dela ves svet, kar hoče, mi bomo ravnali po svoji volji.“

To je le nekoliko primerov. Mislimo pa, da se po njih lahko dovolj natančno spozna, kakšna je ustavna vest naših gospodarjev. Baron Benko si kot pravičen človek lahko misli, da je militarizem ideal in lahko smatra vsako besedo proti njemu za frazo in deklamacijo. Ali kot vodja uprave ima biti objektivni namram vsaki stranki. Kakor imajo drugi ljudje pravico, da drugače sodijo o ženski lepoti kakor on, tako imajo tudi o militarizmu lahko drugo mnenje. In če ga hočejo izreči na shodu, imajo po zakonu pravico do tega. Baron Benko pozablja, da ima ljudstvo po zakonu kratkoma zborovalno pravico, ne pa pravico do takega zborovanja, ki je vladnemu predstojniku všeč.

Absolutizem se je v naših veljakah tako uživel, da baron Benko niti ne čuti, koliko predrznosti tiči v tem, če hoče samovoljno odločevati, kaj so in kaj niso delavski interesi. O tem imajo pač soditi delavci sami. In sarajevski proletarijat ne bo mirno prenašal te samovoljnosti. Delavstvo v Bosni in Hercegovini si je znalo priboriti zborovalno pravico in jo bo znalo tudi braniti.

Ali dobro bi bilo, da bi se Avstrija tudi nekoliko bolj pobrigala za razmere v tej deželi. Avstrijski in ogrski kapitalizem nas smatra za kolonijo. To dobro vemo. Toda celo s tega stališča je nezmislno, kar se tukaj uganja. Shodi, kakršnega smo hoteli prirediti tukaj, se vrše danes po vsem Balkanu. Na Dunaju in v Budimpešti si pa ne smejo domisljati, da je Bosna ograjena s kitajskim zidom in da se tukaj nič ne ve, kaj se godi drugod po svetu. Kaj mislijo, da se vezi z monarhijo utrjujejo, če mora ljudstvo gledati, da uživajo narodi povsod več svobode, kakor tukaj?

Avstrija je storila v Bosni in Hercegovini toliko grehov, da bi le sama sebi koristila, če

bi jih začela popravljati. Ako si je pridržala toliko kompetence, da ima več vpliva na bosanske razmere kakor domače prebivalstvo in domači sabor, bi bila njena dolžnost, da se tudi briga za te razmere in da ukroti divjake, ki jo tukaj zastopajo. To bi bila njena dolžnost v njenem lastnem interesu. Ali kakor je videti, nimajo v Avstriji tega spoznanja.

V Bosni pač nimamo strahu. Ne bojimo se Benkotov in drugih tirančkov in dostikrat smo že pokazali, da se znamo bojevati. Socialna demokracija se je v Bosni in Hercegovini razvijala ob najhujšem pritisku in je postala krepka stranka. Da je ljudstvo v tej deželi doseglo nekoliko pravic, je največji uspeh socialne demokracije in naša bojevitost ne bo minila na ljubo Benkotom in enakim živim relikvijam reakcije. Ali v Avstriji naj vendar vedo, kako opravljajo njeni pionirji tukaj „kulturno delo.“

! Pošljite naročnino, !
če je še niste !

NOVICE.

* **Ukradene dinamitne patrone.** Pred večeranjem so opazili na brigittenavskem kolo-dvoru na Dunaju, da je poškodovan pečat na vagonu, ki je prišel s kolodvora v Matzeinsdorfu in je imel napis: „Previdno! Razstrelila!“ Neznani storilci so vlomili v voz, odprli zaboj z napisom „dynamit“ in ukradli dva kilograma težek zavoj s 40 dinamitnimi patronami. O tatovih doslej ni nobenega sledu.

* **Policijska straža je rešila življenje.** V sredo 8. t. m. zjutraj je prišel na Dunaju 15 letni mizarski učenec Nikolaj Priza v delavnico svojega mojstra Petra Hlatkega, da bi v peči zakuril ogenj. Ko je prižgal drva mu je padel goreč ogorek na velik kup oblajnja, ki je takoj pričelo goreti s plamenom. V delavnici sta bila tudi mizarski pomočnik Fr. Hlatky in 52 letna delavka Ana Crust. Ogenj se je tako brzo razširil, da je onemogočen povratek skozi vrata; druga vrata so bila zaprta, ključa pa nikjer; tudi beg skozi zamreženo okno je bil nemogoč. Vse tri osebe so bile v smrtni nevarnosti. Tedaj pa sta zaslišala obupne klice policijski nadzornik Träger in stražnik Schnegelberger. S pomočjo občinstva sta raztrgala omrežje na oknu, udrla v delavnico in spravila iz nje vse tri osebe, ki so se bile že ovesvestile in jih rešila gotove smrti.

* **Samomor in poskušen umor.** V sredo 8. t. m. je v dunajskem Pratu v svoji sobici mlad mož z nožem težko ranil svojo ljubico, nato pa je sebe s istim orožjem usmrtil. 21 letni pisarniški sluga Anton Hollaus je stanoval v tisti hiši, kakor 16 letna Julija Florschütz, ki je služila za dekle pri gospe Kornblüh. Med njima se je razvilo ljubavno razmerje. V sredo ob dveh je zvalil Hollaus deklico v svoj kabinet pod pretvezo, da mu pomaga nesti kovčeg. Naenkrat zasliši Hollausova gospodinja stokanje in zdihovalje iz kabine. Kmalu nato pa prileti deklica vsa krvava iz sobe, iz prsi ji je tekla kri; hitela je na cesto. Medtem so udrli sstanovaleci v sobo in so našli mladega moža mrtvega v krvavi luži na tleh. Težko ranjeno deklico so oddali v bolnico. Vzrok krvavega dejanja je neznan.

* **Truplo ustreljenega brata.** V Dornbirnu je prejšnjo soboto 21 letni Huber iz neprevidnosti s puško ustrelil svojega 17 letnega brata. Iz strahu pred kaznijo je obenem s svoji strašno spačil bratovo truplo, ga spravil najprej na hišno verando, ponoči pa so ga zavlekli na oddaljeno cesto. Kjer so truplo zjutraj našli, ne da bi mogli spoznati, kdo je umorjenec. Slednjič je Franc Huber spoznal v umorjencu svojega brata. Vso Huberjevo rod-bino so prijeli, mati je dejanje že priznala, drugi pa trdovratno taje.

* **Zrakoplov je prevozil 1700 kilometrov.** V Altsaukenju v Nemčiji se je spustil na zemljo v nedeljo dne 5. t. m. francoski zrakoplov „Picardie“ z zrakoplovcema Rumpelmeyerjem in Biennaiméjem. Zrakoplov se je bil dvignil v nedeljo zjutraj v Compiègne in je plaval v višini 1600 metrov proti Peterburgu. Zaradi ugodnega viharja je letel zrakoplov z neznansko naglico nad 100 kilometrov na

uro. Opoldne je došel zrakoplov v Svinemünde, nakar je krenil proti Kurlandiji. V teku 16 in pol ure je prevozil zrakoplov 1700 kilometrov in je s tem dosegel svetovni rekord.

* **Milijonski konkurz švicarskega konzula.** V Galscu je prišel žitni trgovec d'Aujord'hui, ki so mu bili poverjeni posli švicarskega konzula, v konkurz. Primanjkljaj znaša 2.600.000 frankov.

* **Klaufe Evropejcev v Angoli.** Iz Lisabone poročajo o klanju Evropejcev v portugalski koloniji Angoli. Domačini so zažgali naselbine in pokradli vse, kar jim je prišlo pod roke. V okolici Kassaja in Kassere so napadli bojeviti rodovi naselbine ter trpinčili in pomorili več Evropejcev. Narodnosti umorjenih Evropejcev še niso dogurali. Med naseljenci vlada strah in groza.

* **Strahovit potres v Transvalu.** V transvalskem rudniku Primroza je strahovit potres zasul 200 delavcev. Z rešilnimi deli niso mogli začeti, ker se boje nadaljnjih potresnih sunkov. Blizu jame je na tisoče svojcev zasutih rudarjev, ki bi radi zvedeli o njih usodi. Ni mnogo upanja, da bi katerega izmed zasutih rudarjev spravili živga na dan.

Ljubljana in Kranjsko.

— **Dr. Šusteršič** je včeraj govoril v državnem zboru in s klerikalnega stališča je njegov govor morda prav imeniten. Klerikalno stališče je posebnost kakor klerikalni okus in če imenuje „Slovenec“ Šusteršičev govor „velepomemben“ in ga dobro tretjino tiska debelo, pa pod dvojnimi naslovom, vendar še ni dokazano, da bi morali soglašati z njegovim mnenjem. Dr. Šusteršič je govoril diplomatično, ali rabil je odločne besede. Izza tega govora gredo klerikalci lahko v vladno večino ali pa v opozicijo, ali kaj se mora zgoditi, da bodo podpirali vlado, to je previdno zamolčal. Dejal je, da nobeden od ministrov Stürgkhovega kabineta ne uživa niti najmanjše trohice zaupanja v Hrvaško-slovenskem klubu, ali morda je vpletel „morebitne osebne kreposti“ ministrov. Nezaupanje je dobro za kretanje na levo, z osebnimi krepostmi se lahko utemelji obrat na desno. Dr. Šusteršič je dejal, da brez njegovega kluba ne pojde, kar je lahko reči, ker obstrukcija ni velika umetnost; ali kaj se mora zgoditi, da bi šlo z njegovim klubom, je še vedno neznano. Zakaj če naglašajo klerikalni vodja, da ni v programnem govoru ministrskega predsednika niti besedice o dalmatinskih železnicah, je to ilustracija in drugega nič. Šusteršičev govor je celo prav podoben Stürgkhovemu. Patetične besede, pa malo jedra. Seveda bo klerikalno časopisje označevalo za velepomembne besede svojega generala, „da mora biti večina enega duha, organska in vitalna“; ali to je teorija kakor Stürgkhove filozofije o namenu parlamenta. Razlika je morda ta, da je Stürgkh teoretiziral, ker drugače ni znal ali pa ni mogel. Šusteršič pa je teoretiziral, ker drugače ni hotel.

— **Klerikalno glasilo** se jezi, če se časih bavimo z njegovo stranko ali pa z njegovo modrostjo, pa nam hoče dajati dobre nauke. Te odklanjamo v vsej skromnosti, ker ne pišemo za „Slovenca“, temveč za svoje čitatelje in nam „okus“ klerikalnega glasila ni prav nič merodajen. List, ki ne more pretrpeti ne da bi denunciral svoje nasprotnike, mora še dolgo likati svoj okus, preden bo kompetenten za take nauke. Listu, ki mora vedno pisati na komando in ne sme nikdar imeti svojega mnenja, ker pride sicer takoj nasproten ukaz, se tudi nič ne podaja očitanje prepisavanja, zlasti ne, če je to očitanje naravnost iz trte izvito. Kako ugaja ali ne ugaja klerikalnemu glasilu pisava „Zarje“, nam je seveda precej vseeno; ljubše nam je vsekakor, če mu ni všeč. Kadar se slučajno zgodi, da se sklicuje na nas, imamo zmiraj neprijeten občutek; kadar je „Slovenec“ nezadovoljen z nami, smo zadovoljni sami s seboj.

— **Na Martinov večer**, ki ga priredi v soboto, dne 11. novembra 1911 v prostorih restavracije „Internacional“ na Besljevici cesti št. 22, vabi vse sodruge pevski odsek „Vzajemnosti“. Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina 30 vln. Preplačila se hvalježno sprejemajo.

— **Konzumno društvo za Ljubljano in okolice** opozarja vse člane, da do 15. nov. prinese članske knjižice ter dividendne znamke v ono prodajalno, kjer kupujejo. Za znamke

s knjižico dobe prejemno potrdilo. Po 15. novembru se ne bo znak nič več sprejemalo.

Družba kolesnih tatov prijeta. Nekaj let sem se nenavadno množile tatvine koles. V letošnjem letu je bilo ukradenih od aprila do danes koles v vrednosti za 1960 K. Večina koles je bila na ulici brez nadzorstva, tako da so zbudile v nepoštenem človeku radovoljne želje. Zdj pa se je policiji posrečilo, da je prišla dobro organizirano družbo kolesnih tatov, sestoječo iz četrto mladih fantov. V ponedeljek je aretiral na Hrvatskem trgu stražnik zaradi postopanja 16 letnega Jožefa Založnika, ki je bil ušel svojem mojemu. Policijske poizvedbe so dognale, da je Založnik tisti tat, ki je izvalil nedavno desetletnemu dečku na glavni pošti desetkronski bankovec in ki je dne 8. okt. mizarskemu vajencu Ivanu Konciliju in 22. sept. tesarskemu vajencu Trampušu pokradel kolesi. Obedve kolesi je še tisti dan prodal v Hrastju za 70 kron. Založnik se je klatil skoro en mesec okrog in je sprva spal v neki gostilni v Kolodvorski ulici kjer se je izdajal za mehanika Alojzija Zalarja iz Dolenje vasi, da ne bi prišel policiji v roke. Ko je gostilno zapustil, je v naglici še ukradel gostilniškemu slugi klobuk, hlapec pa hlače in brstev. Po tej tatvini je prenočeval v hlevih in šupah. Policiji se je posrečilo, da je čez dva dni izsledila še ostale člane tatinske družbe. V vestibulu glavne pošte je prišla 16 letnega ključničarskega vajenca Rudolfa Čemažarja iz Trnovca, ki je pred tremi meseci poneveril svojemu mojemu 20 kron in izmaknil svojemu bratu 100 kron, nakar je pobegnil. Prav tako je prišla policija tudi 13 letnega učenca Pavla Tepino iz Spodnje Šiške, ki je ušel iz Rakovnika. Četrtega 17 letnega mizarskega vajenca Viktorja Stibila iz Spodnje Šiške, je zvečer prejel v deželni gledališki detektiv, ki ga je bil ves dan zasledoval. Nadaljne poizvedbe so dognale, da se je udeleževal tatvin tudi brat enega izmed prijetih tatov. Tatinska družba je bila ponosna večinoma v Spodnji Šiški. Po dnevi so oprezovali fantalini po mestu, kje bi videli kolo brez nadzorstva in so se drzno odpeljali na ukradenem kolesu. Pred kratkim je ukradel eden izmed vajencev kolo mizarskemu vajencu Pavlu Igliču iz veže v Kolizeju. Ker ni mogel dobiti kupca, se je odpeljal s kolesom na ljubljansko polje, kjer ga je skril pod kozolecem in ga pokril s senom, da mu ga nihče ne ukrade. Navzlic temu mu ga je še tisto noč ukradel njegov tovariš Stibil, nakar se je odpeljal jutraj v Brezovico in prodal kolo nekemu čevljarju za 40 kron. Policija slutila, da so izvršili ti mladi ljudje še več tatvin. Posamezni člani tatinske družbe so posestili tudi Gorico in Skofjo Loko. Po vsaki tatvini kolesa se je odpeljal tat za par dni z železnico iz Ljubljane. Predvčeršnjem popoldne je izročila policija mlade tatove deželni sodišču.

Podružnica „Vzajemnosti“ v Skofji Loki vrlo dobro napreduje. Število članov narašča od dne do dne. Da bo tudi v skofjelosko klerikalno močvirje, katero je obdajala navidezno neprodna tema klerikalizma, prodrla prej ali slej socialno demokratična misel, in da bo tudi naše ljudstvo, delavci kakor kmetje, prej ali slej spoznalo svoje prave sovražnike, to se je vedelo že davno. Toda da pride to tako naglo brez vsakega hrupa, brez vsakega daljšega pripravljanja, tega ne bi bil nihče mislil, kdor količnej pozna razmere v Skofji Loki in okolici. Že ime namiguje, da je to redivomno ultraklerikalno gnezdo. Toda spoznanje je prišlo. Čudno pač ni, da so se ljudem začele odpirati oči tudi pri nas, kajti draginja — ali tista „svetovna kalamiteta“ kakor jo označujejo razni Susteršiči in Kreki, tudi pri nas ni nič manjša kakor drugod. In da se ljudstvo tudi v Skofji Loki, kljub vsem „Domoljubovim“ pripovedkam, ni dalo natveziti, ni draginje, da je ljudstvo le preobesteno itd., je razumljivo, kajti kdo mi more reči, da nisem lačen, ko jedva toliko zaslužim, da se družina enkrat na dan do sitega naje? Med drugim so pa tudi brali, da se posebno čez rdečkarje kregajo, da zahtevajo odprtje mej itd. Tedaj pa je postalo ljudstvo pozorno. Kdo pa so ti rdečkarji? Saj imajo popolnoma prav, če zahtevajo zase in za svoje družine življenja. Ali bi se ne mogli tudi mi pridružiti tistim, ki stavijo opravilne zahteve? In, evo, pridružili smo se, kolikor je pač v naših močeh. Res je sicer, da se nimamo povoda hvalliti, če imamo podružnico „Vzajemnosti“ in če je par železničarjev organiziranih, vendar smo kljub temu lahko ponosni, kajti to za nas ni navaden napredek, temveč skok, in poleg tega so se še uresničile besede, ki so bile nekeje zapise, da: Ne bo dolgo, ko se bo tudi po sorškem polju jelo žariti in rdečiti v strah in grozo vsem mračnjakom! Sveta naloga vseh novih sodrugov pa je, da vztrajajo pri začetnem delu, da pridobivajo novih sobojnikov ter da jih priklopijo močnejši vojski mednarodnega proletariata! Sodrugi naprej! naprej po jasno začrtani poti! Pokažimo s tem, da so v Skofji Loki tla, na katerih se hoče zbirati vojska, da prej ali slej porazi svojega sovražnika — to bo najboljši odgovor poklerikaljenemu „Gorenju“.

Otrok je zgorel. V Jeličinem vrhu nad Idrijo so pasli štirje nedorasli Gantarjevi otroci par volov. Kakor imajo pastirji navado so si zanesli ogenj, da bi pekli krompir. Ko se je najstarejši otrok, 8 letni deček, za par hipov oddaljil, da bi pogledal za vola, se je užgala obleka 4 letne Frančiške, ki je bila kmalu vsa v plamenu. Mati je naglo pritekla in bežala z otrokom domov, kjer je kmalu umrl.

Cigani so izvršili vlom. Janezu Tolarju iz Podkorita pri Bohinjski Bistrici je bilo dne 3. t. m. ponoči ukradenih iz zaprte kuhinje 52 prekajenih klobas, okoli 7 kilogramov sladkorja in več drugega špecerijskega blaga v vrednosti 34 kron 60 vinarjev. Vloma so sumili cigana Viljema Segerja iz Zapog na Koroškem, v družbi katerega sta bila tudi 20 letna ciganka in 17 letni cigan. Ta ciganska družba je prejšnji dan prosjčila pri Tolarju in se je ušatorila nedaleč od njegovega doma. Prejšnjo nedeljo je zasledil orožnik cigansko trojico v gozdu pri Gornjih Danjah. Ko so cigani orožnika zagledali, so ustrelili nanj iz revolverja, a ga niso zadeli. Nato so zbežali in pustili za sabo 13 prekajenih klobas, sladkor, kavo in še nekaj drobnarije.

Iz poštnega voza ukradeno vrečo so našli. Posestnikov sin Ude je šel po travniku pod cesto, ki vodi iz Zabjčevsi v Gotnovas. V velikem kanalu, ki je narejen pod cesto v vsej širini, je zagledal vrčico in okoli nje polno pisem in časopisov raztrganih. Ker se mu je ta najdba nekoliko čudna zdel, je javil zedevo mestni straži v Novem mestu, ti pa orožnikom, poštnemu uradu in sodišču. Odposlanci teh uradov so se takoj podali na lice mesta in res našli ukradeno vrečo z vso vsebino, le denarnega pisma z 10 000 K ni bilo v vreči, ker so ga vzeli dozdaž še neznani storilci s seboj. Ljudje so splošno mnenja, da so nalašč podvrgli storilci to vrečo v kanal, da bi sledove pokazali na napačno stran.

Pri padcu se je težko poškodoval. Na Javorniku sta se med delom hudo sprla mlada kovinarja Ivan Grajbelj in Ivan Mežnarec. Grajbelj je zgrabil za klešče in jih zagnal Mežnarcu v obraz. Mežnarec se je hotel nasprotniku umakniti, pri tem pa je padel vznak na tla in je z glavo tako močno udaril po železni tračnici, da se je poškodoval jako nevarno in obležal nezavesten. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico.

Samo najboljšo blago kupuje ob enakih cenah, vsaka pametna gospodinja, kajti ko bi ravnala drugače, bi ne bila pametna. Kolinska kavna primes je najboljši in najizdatnejši kavni priradek in se je zato vsem našim gospodinjam splošno priljubila. Dobiti jo je že v vsakem gospodinjstvu. Ena glavnih prednosti Kolinske kavnne primesi je ta, da kava, ki ji je pridejana Kolinska kavna primes, porabi manj sladkorja, kar je posebno zdaj, ko se sladkor tako zelo draži, velike važnosti. Našim gospodinjam Kolinsko kavno primes toplo priporočamo!

Elektrokinematograf „Ideal“. Spored za soboto 11., nedeljo 12. in ponedeljek 13. novembra: Pridelovanje anan. (Prekrasen nar. posnetek.) Vrtnar dedič. Otroško srce. (Senzacijska drama.) Kapitan Katica. (Senzacijska drama.) Fric spi pod milim nebom. (Jako komično.) Pripravlja se **Princesa Cartouche**, knjeginja tatov.

Poročila iz bolnice usmiljenih bratov v Lincu omenjajo: Pri različnih boleznih v spodnjem delu telesa se je z jako dobrim odvajajočim učinkom vporabljal naravna **Franc Jožef-ova** grenčica. Ta „Franc Jožef-ova“ voda zasluži tedaj pozornost vseh zdravnikov.

Občinska seja v Trbovljah.

Preteklo soboto je bila pod predsedstvom župana g. Voduške v Trbovljah seja obč. odbora.

Po otyoritvi zadnjega zapisnika je gosp. župan Vodušek ex praesidio poročal, da so se vsi sklepi zadnje seje izvršili.

K tretji točki dnevnega reda; **Proračun** za leto 1912 je poročal v imenu finančnega odseka gosp. Kramar, in se je skoro pri vsaki postavki razvila živahna debata.

Proračun, ki ga je sprejel občinski odbor izkazuje izdatkov: 105.331 K in sicer se razdele tako le:

1. **Vzdrževanje in uprava občinskega premoženja.** Vzdrževanje občinskih poslopij: K 1000. Izpolnitvev premičnin: K 200. Davki in pristojbine: K 1352. Skupaj: K 2552.

2. **Splošni upravni stroški.** Funkcijska nagrada županu: K 1400. Nagrada občinskim svetovalcem: K 1400. Plača občinskemu tajniku: K 2179. Plača občinskemu stražnikom in slugam: K 8856. Snaženje, kurjava in razsvetljava uradnih prostorov: K 430. Pisarniške potrebščine, tiskovine, razglasi in poštnina: K 1000. Pohištvo, zakoniki, knjige: K 50. Obleka za stražnike: 840 K. Zavarovalnina za občinske uslužbence: K 936. Skupaj K 16.791.

3. **Javno varstvo.** Oprava in vzdrževanje občinskega zavora: K 40. Nagrada za pomočne čuvaje: K 600. Odgonstvo: K 50. Skupaj: 690.

4. **Sejmsko redarstvo.** Ogled mesa: K 312.

5. **Požarno redarstvo.** Subvencija požarnim brambam: K 1500.

6. **Zdravstvo.** Plača občinskemu zdravniku in občinski babici: K 5040. Plača ogledniku mrličev: K 1076. Nagrada konjaču: K 100 in ogledniku živine: K 160. Izolirnica in razkuževanje: K 9000. Skupaj: K 15.376.

7. **V ubožno blagajno:** K 8000.

8. **Naprava cest in strošci za vodne stavbe.** Stavba novih cest, mostov i. t. d.: K 2000. Vzdrževanje cest, mostov itd.: K 2000. Javna razsvetljava: K 3200. Plača cestarjem: K 2868. Nagrada cestnim referentom: K 500. Skupaj: 10.700

9. **Poljedelstvo in živinoreja.** Vzdrževanje plemenskih bikov: K 800.

10. **Pouk, prosveta in umetnost.** Ljudsko šolstvo: 35.700.

11. **Vojaške zadeve.** Za nastanitev vojaštva: K 50.

12. **Občinski dolгови.** Obresti: K 250. Vračilo: K 5000. Skupaj: K 5250.

13. **Vremenski dogodki in izredne sile.** K 300.

14. **Druge zadeve.** Poprava občinskega mlina K 2000. Uprava pokopališča: K 2000. Najemnina za policijsko stražnico: K 360. Razne renumeracije K 2940. Skupaj: kron 7300.

Dohodki so proračunani na K 7.926 in sicer se razdele tako le:

1. **Približen blagajniški prebitek koncem leta:** K 4.000.

2. **Zakupnina od občinskih zemljišč:** K 960.

3. **Najemnina od občinskih poslopij:** K 1.316.

4. **Zakupnina občinskega lova:** K 100.

5. **Pristojbina za sejmišče:** K 50.

6. **Grobnina od občinskih pokopališč:** K 1500.

Primankljaj v znesku K 97.405 se pokrije z dokladami, ki se zvišajo od 75% na 78%.

O predlogih, ki so bili vloženi tekom proračunske razprave in o nadaljnjih točkah dnevnega reda objavimo poročilo vsled skopo odmerjenega prostora prihodnjik. (Konec prih.)

Štajersko.

Eksces stražnika. (Dopis iz Trbovelj.) Nekam čudna afera se je dogodila v Trbovljah 11. na praznik dne 1. t. m. ob 11. ponoči. Nekega samskega rudarja, ki se je nahajal ob tem času v družbi dveh tovarišev na cesti, je stražnik Groser aretiral in odvedel v občinski zapor, kjer ga je vpričo svojega tovariša pretepal. Drugi dan popoldne so ga zopet izpustili. Kakor fantje trdijo ni bilo za aretacijo nobenega povoda: vsi trije so bili trezni in popolnoma mirni. Kakor čujemo, se je izvršila aretacija iz maščevanja zaradi neke ljubavne zadeve. Prizadeti naj si zapomnijo, da so za poravnavo zadeve, za katero pravzaprav gre, poklicani drugi faktorji, ne pa občinski stražnik. O aretaciji sami in pa o sirovem ravnanju v občinskem zaporu pa zahtevamo strogo preiskavo, ker takih policijskih ekscesov ne bomo trpeli.

Tri otroke je umorila. V Göstingu pri Gradcu so orožniki prijeli 29 letno šiviljo Marijo Pöschl, ki je bila umorila troje svojih novorojenih otrok. Pöschlova je štirikrat poročila, živi pa samo najstarejši otrok, štiriletni Hans, druge tri otroke pa je mati takoj po porodu zadavila. Že prejšnje leto so bile govorice, da bo Pöschlova poročila. Ker pa o njenem porodu ni bilo nič znanega, so slutili ljudje, da je morala otroka kako odstraniti. Zdelo pa se je, da govorice nimajo prave podlage. Letošnje poletje je bila Pöschlova zopet v blagoslovljenem stanju. Kljub temu pa se ni prav nič varovala in je opravljala vsa teška dela. Začetkom tega tedna pa so ljudje po več tednih Pöschlovo zopet videli, a je bila zelo izpremenjena in ji je obsežnost telesa precej upadla. Ker pa o otroku zopet ni bilo nikakršnega sledu, so se zopet pričele pojavljati sumljive govorice. Na podlagi teh govoric je orožniški stražmojster zaslusal Pöschlovo, ki je sprva vse tajila, kmalu pa se je zapletla v huda protislovja. Končno je med krčevitim jokom priznala, da je zadavila zadnjega novorojenega otroka in pred tem še dva novorojenčka. Trupla novorojenčkov je potem zakopala v dvranci pod premogom. Stražmojster je napravil na podlagi te izpovedbe ovadbo in res je našla graška komisija na imenovanem mestu v vlažni jami troje otroških trupel. Eno truplo je bilo še sveže, druga dva pa sta bila že močno strohnela. Morilko so izročili dež. sodišču v Gradcu. Pöschlova je imela razmerje z voznikom Kosom, ki je bil oče njenih otrok. Ta se je sam javil orožnikom, ko je zvedel, da ga iščejo. Kos odločno taji, da bi bil vedel kaj o zločinu svoje ljubice, ker mu je bila Pöschlova vedno dejala, da je imela mrtev porod.

Neprevidno ravnanje z orožjem. V Skaličah pri Konjicah se je igral Maks Pavlič neprevidno z izposojeno pištolo. Pri tem

sta ga opazovala njegov brat Mihael in Mihaelov prijatelj: Maks Pavlič je iz neprevidnosti pištolo sprožil in krogla je zadela njegovega brata v trebuh, da se je zgrudil težko ranjen. Oddali so ga takoj v bolnico, da ga operirajo.

Koroško.

Priznana zastrupljenje. Pred celovško poroto je bil pred par leti obsojen kaplan Macek na 15 let težke ječe, vsled obtožbe ga je zastrupil župniku v Pülstu mašno vino in ga tako spraviti s sveta. Kaplan je takrat dosledno tajil. Sedaj pa je priznal, da je res storil, kar se mu je očitelo.

Trst.

Tržaški sodrugi so vabljeni, da se gotovo udeležijo zborovanja strankinih pristašev, ki bo v torek dne 14. t. m. ob 8. zvečer v delavskem domu II. nadstr. (Rdeča dvorana). Dnevni red je z ozirom na bižajočo se deželno konferenco izredno važen. Nihče naj torej ne manjka.

„Kaj pomagajo lepe ideje, ako je želodec prazen?“ To je izrekel sam dr. Rybač na svojem nedeljskem shodu, kjer je govoril o političnem položaju. Izrekel jih je na račun socialne demokracije, češ: Socialna demokracija ima polno lepih idej, pa ne ve, da je želodec najglavnejše vprašanje. Ni dolgo, kar nam je ravno dr. Rybač očitil, da ne vidimo na svetu nič drugega kot želodec in da smo brez vsakih idealov. Dr. Rybač se je preobjedel socialistov, pa so mu ostali v želodcu. To je nevarna bolezen in težko bo od nje okreval.

Umetnost in književnost.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Jutri v soboto se poje B. Smetane komična opera „Prodana nevesta“ za neparabonante. — V nedeljo popoldne se poje velezbavna Jean Gilbertova opereta „Sramežljiv v S u z a n a“. (izven abonementa za lože nepar); zvečer prvič na našem odru Jak. Spicarja izvirna ljudska igra „Kralj Matjaž“. (za parabonante).

Komorni koncert Ševčkovskega kvarteta. Silno znamenita so dela, katera bo kvartet v Ljubljani izvajal: 2 Dvořakovi deli in eno genialnega klasika Beethovna. Dvořak je zložil vsega skup 6 komornih kvartetov. Op. 106 v G-duru je bil zadnji pred njegovo smrtjo. Letos je ravno 70 let, odkar se je rodil veliki muzikalni genij, in zelo lepo je, da je kvartet postavil na spored zadnje njegovo delo. Muzikalna dela njegova bodo ostala vedno sveža in nova in pride čas, ko si bo marsikdo po strastnih utisih najmodernejše struje želel slišati svežo, izvirno, klasično glasbo Dvořakovo. Dvořak se je v „Gl. Matici“ žveliko gojil, saj je bil njen častni član, a to delo se izvaja v Ljubljani prvokrat, Zanimalo bo glasbeno občinstvo tudi kvartet ruskega skladatelja — Glazunova tembolj, ker se je ruska glasba v Ljubljani še silno malo gojila. Glazunov spada med moderne ruske skladatelje. Ima več komornih del in veličastnih simfonij. Kot sklepna točka sporeda se bo izvajal znamenit kvartet Beethovna op. 135.

Državni zbor.

D u n a j , 10. novembra.

Danes je poslanska zbornica končala

prvo branje proračuna

in se srečno prerila do dragijskih predlogov ki pridejo v prihodnji seji na razpravo.

Posl. Bugatto je dejal, da ima Avstrija z večnimi ministrskimi izpremembami slabe izkušnje: resortni ministri zginajo ponavadi tedaj, ko dobe vpogled v svoj resort. Državni proračun kaže, da so bile vse dosedanje govornikove tožbe v prejšnjih proračunskih debatah brezvspešne. Furlanije še danes ne pozna državnih proračun; že desetletja čaka na 30 kilometrov dolgo lokalno železnico, a je še ni dočakala.

Klerikalni Jugoslavlani in vlada.

Posl. dr. Šusteršič je govoril navidez kategorično, a vendar zelo previdno. Pravil je, da so dinastično misleči Jugoslavlani edina zanesljiva opora Avstrije ter je slikal italijanskega hudiča v Albaniji na steno. O ministrstvu je dejal, da ne zaupa nobenemu njegovemu članu, čeprav imajo morda osebne prednosti. Kljub tej formalni nezaupnici je bilo jasno, da noče porušiti vseh mostov med vlado in svojim klubom. Noče govoriti o politiki prostoro, je pravil. Ali vendar je izrekel, da si hoče njegov klub varovati prostost. Če ne gre brez Nemcev in brez Čehov, tudi ne gre brez Jugoslovancev. Splošni vtisk njegovega govora je bil ta, da bi rad napravil kakšnega kupčijo z vlado in z navidezno energijo povišal ceno, katere pa ni povedal.

Po govoru češkega agrarca M e c h u r e je bila debata zaključena in izvoljena generalna govornika.

Sodr. N ě m e c je kot glavni contra-
govornik opozoril na nezmerne hujškarje Dan-
gerjeve „Armeezeytung“, ki se neprenehoma
zaletava v socialne demokrate. Pribiti je treba,
da je ta list glasilo merodajnih krogov...

Posl. T o m á š e k: Glasilo prestolona-
slednika!

Posl. N ě m e c obsoja izganjanje če-
ških delavcev iz Pruskega in izjavi končno,
da naj si nasprotniki od češko-nemškega spora
v soc. demokraciji ne obetajo preveč, zakaj
socialna demokracija bo v delavskih rečeh
slejkoprej edina.

Kot glavni pro-govornik je govoril nem-
ško-nacionalni posl. H a r t l.

Hohenburgerjev vstop v kabinet.

Nato je po nekaterih „stvarnih“ poprav-
kih odgovarjal ministrski predsednik grof
S t ũ r g k h na češko interpelacijo o pogojih
Hohenburgerjevega vstopa v kabinet. Ministr-
ski predsednik se sklicuje na svojo izjavo z
dne 6. t. m., češ da je vstopil pravosodni mini-
ster pod enakimi pogoji zakonite uprave in
stroge objektivnosti v kabinet kot ostali mi-
nistri: dalje zagotavlja, da bo vodila vladu v
vseh rečeh nepristranska stvarnost.

Vellkanski škandal, pretep med Malikom in Hummrom.

Koncem seje je nemški nacionalec Hum-
mer v vprašanju na predsednika označil ne-
katere vesti, ki jih je o njem po časopisju
razširil posl. M a l i k za obrekovanje histerič-
nega lažnika, češ da med poštenjaki običajnega
zadoščenja pri Maliku ne more poiskati, ker
mu je po neapelabnem izreku častnega soda
odvzeta satisfakcija.

Malik udari Hummra s pasjim bičem.

Posl. M a l i k imenuje Hummrov nastop
komedijanstvo in se sklicuje na posl. I r o t a.

Posl. H u m m e r: Potem je tudi I r o t
lažnik.

Posl. M a l i k: Ne približaj se mi, če
ne jo skupiš, falot!

Ker se mu Hummer izzivačo približuje,
ga česne Malik s pasjim bičem p o o b r a z u .
Hummer se navali na Malika, a mu soc. dem.
Reifmüller in nemški radikalec Kraus zastavita pot.
Hummer vrže nato Maliku aktno torbo v obraz,
na kar ga švigne Malik še dvakrat s pasjim bičem po obrazu.
Hummer se je hotel po sili izviti iz klešč
Reifmüllerja in Krausa, da bi se spravil nad
Malika, in si je pri tem strgal suknjo, ovrat-
nik in kravato. Posl. Malik se nato vstopi za
socialnodemokratske poslance, med tem ko
maha Hummer ves krvav po obrazu, ves divji
okolo sebe. Nato so ga poslanci spravili iz
dvorane, tñ je na hodniku za nekaj hipov
omedel. Pokrepčali so ga z vodo in prenesli v
dr. Sylvestrovo sobo.

Medtem je p r e d s e d n i k izrekel grajo
posl. Maliku, mu odtegnil besedo in naznanil
prihodnjo sejo za torek popoldne. V velikem
hrupu pa je zbornica preselila predsedniškovo
enunciacijo in poslanci so v gosti gručali stali
še vedno na bojišču. Da ni bilo socialnih de-
mokratov, ki so branili Malika, bi ga bili
nemško nacionalni poslanci kot snop pre-
tepli.

Medtem se je Hummer v predsednikovi
sobi pomiril; odhajaje je dejal: N a m e s t u
u s t r e l i m l o p o v a , k j e r g a d o b i m l

Pri udarcu je posl. Malik s pasjim bičem
narahlo zadel tudi revizorja Georgija in steno-
grafa Mayerja; po končani seji se je v steno-
grafski pisarni pri obeh gospodih opravičil.
Pasji bič so Maliku izvili iz rok slovenski po-
slanci in ga izročili predsedniku.

Nemški in italijanski socialni demokratje pri grofu Stürgkhu.

Ministrski predsednik je povabil za danes
k sebi zastopnike nem. in ital. soc. demokratov
in jim zagotavljal, da je opustil svoje
nasprotovanje protisplošni in
enaki volilni pravici. Soc. dem.
zastopniki so opozorili ministrskega predsednika
na nekatera nujna parlamentarna dela, zlasti
na železniško vprašanje, ki je
neodložljivo. Ministrski predsednik je zagotovil,
da vlada v četrtek pojasni svo-
je stališče.

Draginski odsek.

Pododsek za železniške tarife se je pečal
danes z znižanjem tarifov za mleko. Podsek je
sklenil predlagati, da se namesto dosedanjih
11 tarifnih stopenj, ki obstoje danes za raz-
daljo 500 km upelje pet stopenj, da se znižajo
tarifi na daljše razdalje in da se povratni ta-
rifi za transport praznih posod za 50 % znižajo.
Dalje predlaga pododsek, da se odpravijo za-
mude vlakov in da se napravijo hladilnice in
omislijo transportni vozovi za mleko.

Železničarske zadeve.

V železničarskem odseku je izjavil želez-
niški minister, da se bodo železničarske zadeve
reševale ločeno od uradniškega vprašanja in da
se regulacija ne uvede postavnim temveč na-
redbenim putem.

!!! železničarji, pozor! !!!

Pri nakupu sukna in manufakturnega blaga
priporočamo trgovino

Lenassi & Gerkman
Ljubljana, Štritarjeva ulica št. 4.

ZADNJE VESTI.

Italijansko turška vojna.

Kolera na bojišču.

Frankobrod, 10. nov. „Frankfurter
Zeitung“ poroča z dne 7. t. m. iz Tripolisa:
Kolera divja neprestano, vsak
dan zbolina stotine oseb. Smr-
tnih slučajev je med vojaštvom
povprečno dnevno 50, med pre-
bivalstvom 200. Bolnice so prena-
polnjene; postavili so več novih vojnih laza-
retov, več cest so zaprli in meseje porabili
za izoliranje svojcev od bolnikov. Vsak dan
pa tudi iz mošej odnašajo mrtve. Poleg voja-
ške pekarnice in trga za kruh leže po cele ure
mrtva trupla. Oblasti so nasproti epidemiji
brez moči. Poleg kolere se širi tudi
tifus. Cene svežim živlom so jako poskočile.

Turčija mobilizira.

Carigrad, 10. nov. „Sabah“ poroča,
da je sklenil ministrski svet sklicati na da-
ljnjih 120.000 mož rezervnikov.

Dogodki v Tunisu.

Pariz, 10. novembra. Novejša poročila
javljajo, da so nemiri v Tunisu mnogo res-
nejšega značaja kakor nemiri v Aleksandriji.
Sodiijo sicer, da je bil neposredni povod nemi-
rom načrt francoske vlade, da dá na novo
katastravno premeriti arabsko pokopališče; go-
tovo pa je, da je prvotni in notranji vzrok ne-
mirom nez m e r n a j e z a i n m a š e e -
v a n j a z e l j n o s t , k i j o o b č u t i j o A r a b i
proti Italijanom zaradi tripoliških dogodkov.
Dokaz temu je dejstvo, da so Arabci napadli
izključno Italijane, medtem ko so pustili ostale
Evropejce popolnoma v miru, razen da so se
spopadli tudi s francoskimi stražniki. Besnost
Arabcev je bila tolika, da so napadli celo bol-
niške transporte italijanskega zelenega križa, ki
so ranjence peljali v bolnico, in so pobili na
tla njih voznike. Število vseh Italijanov v Tu-
neziji je po štetju iz leta 1906. 81.000, od
katerih jih odpade polovica na mesto Tunis.
„Agence Havas“ poroča, da Arabci niso na-
padli francoskih mornarjev, ampak troje n o r -
v e š k i h m o r n a r j e v i n e n e g a t e ž k o , d v a
pa lahko ranili.

Sglošni položaj v Tripolisu.

Frankobrod, 10. nov. Iz Tripolisa
poročajo: Navdušenje arabskih rodov v notra-
njosti Tripolitanijske narašča. V zadnjem času
Italijani nekoliko mileje ravnavo z domačini.
Najhujše krvoloke civilnih oblasti in policije
so odpoklicali. Kljub temu pride v mestu čisto
do prask, kjer nasprotniki streljajo drug na
druga. Očividci so videli v soboto, da so
Italijani po nedolžnem ustrelili mirnega črnca.
Hišne preiskave pri domačinih se nadaljujejo.
V bližini gradu so odkrili veliko zalogo pa-
tron in ročnih granat

Italijanske operacije v Egejskem morju.

Atene, 11. nov. Tu smatrajo za go-
tovo stvar, da italijanske brodograd-
niške in vojaške sile v kratkem priplove pred Rod,
Mitilene in Kios. Italijani zasedejo oto-
ke in bodo pobirali carino. Na ta način hočejo
Turčijo prisiliti, da sklene mir. Ako pa bi se
Turki še nadalje opirali, bi Italija zapretila z
aneksijo otokov in zasedla najbrže tudi
S m i r n o .

Premirje z Albanci.

Skoplje, 11. novembra. Avtentična
poročila javljajo, da so vladi obljubili Arnauti

Apollo
sveče

v Peči in Djakovi, da bodo do spomladi
popolnoma mirovali.

Izpred Bengazija.

Carigrad, 11. nov. Poslanec Šetvan
beg se je vrnil predvčeranjem iz Bengazija
in pripoveduje: Ko sem pred 12 dnevi odpo-
toval so imeli Italijani mesto in bengazijsko
pristanišče v oblasti. Vsi njihovi poskusi, da
bi prodrli v notranjost dežele, so bili krvavo
odbiti. Na drugi strani pa Turki in Arabci
ne morejo tako napredovati kakor bi radi, ker
se sovražnik zna uspešno braniti v utrdbah.
Italijani mesto moderno utrjujejo. Končno je
izrazil Šetvan beg prepričanje, da Itali-
jani nikdar ne bodo mogli pro-
dreti v notranjost Tripolitanijske

Afera Malik-Hummer.

Dunaj, 11. novembra. V poslanskih
krogih se je sprostila misel, da naj zbornica s
soglasnim sklepom priporoči Maliku in Hummru,
da odložita mandate.

Dunaj, 11. novembra. Posl. H u m -
m e r je sporočil predsedniku Sylvestru, da
odlaga državnozborski mandat.

Naslednik Hummrov se re oglašja.

Dunaj, 11. nov. Za Humrov mandat
v Litomeřicah se bo potegoval plemenit Strau-
s k y .

Beg Szlezynskega.

Lvov, 10. nov. Szlezynski, ki je usmrtil
gališkega namestnika Potockega je danes med
4. in 5. uro jutraj pobegnil iz ječe. Pri
begu je moral pasirati 6 želez-
nih vrat; pomagalo mu je 6 do 8
paznikov, ki so vse zaprli.

Iz ogrskega drž. zbora.

Budimpešta, 10. nov. Danes je bil
izvoljen t 189 proti 33 glasovi posl. Beöthy
za podpredsednika posl. zbornice, ki je obljubil,
da bo svoj posel vestno vršil.

Maročanska pogodba v nemškem državnem zboru.

Bethmann Hollweg je podal demisijo.

Berolin, 11. novembra. Državni kan-
celar Bethmann je podal demisijo, ki pa je
cesar ni sprejel. Pripovedujejo, da je
prišlo med cesarjem in prestolonaslednikom za-
radi njegovega vedenja v zbornici do hudih
sporov. Cesar je izrazil željo, naj prestolona-
slednik v bodoče tako ravnanje opusti. Socialno
demokratični in napredni listi ostro kritizirajo
prestolonaslednikovo ravnanje. Od merodajne
strani hočejo prestolonaslednika opravičiti, češ
da ni nameraval nikake demonstracije proti
kancelarjevi in svojega očeta politiki. Princ da
je precej nervozen mlad gospod; baje se ne
udeleži nobene seje več.

Nadaljevanje maroške debate.

Berolin, 11. nov. Maroška debata se
nadaljuje. Napredni poslanec dr. Wiener
je protestiral proti šovinističnim izvajanjem
poslanca Hydebranda in proti njegovim sovra-
žnim izjavam napram Angliji. Čuje se, da bodo
socialni demokratje v parlamentu izpregovorili
o prestolonaslednikovi demonstraciji. Senza-
cionalen vtisk pa je napravil kancelarjev go-
vor, ki je ostro zavrnil Hyde-
brandta in konservativce sploh. V liberalnih krogih vlada veliko zadoščenje, da
se je vlada odrekla konservativcem. Govore,
da je bil ta kancelarjev govor
njegov poslovilni govor.

Spanija v Maroku.

Madrid, 11. nov. Španska vla-
da je sporočila vevlastem, da
prevzame protektorat nad ti-
stimi deli Maroka, ki jih je bila
zasedla.

Revolucija na Kitajskem.

Cesarjev beg.

London, 10. nov. Mladi kitaj-
ski cesar je pod varstvom ce-
sarice pobegnil iz Pekinga.

Vspehi revolucionarjev.

London, 11. novembra. Uporniki so
samo 80 angleških milj oddaljeni od Pe-
kinga. Angleško poslaništvo je določilo, naj
se vsi angleški državljani zbero v angleškem
poslaništvu. Četrta miliona pekinških prebivalcev
je zbežalo. Na mestnih ulicah ni varno. Tr-
govci so trgovine zaprli. V Hongkongu
so proglasili republiko. Na vseh
vladnih poslopih vibrirajo bele revolucionarne
zastave. Podkralj je zbežal na angleško torpe-
dovko. Mnogo uradnikov in 2000 Mandžurov
je zbežalo. General Jiu č a n g je večeraj zbe-
žal v nemško naselbino v Tientsinu.

Revolucionarni študentje.

Mukden, 11. nov. Študenje so zaht-
vali od podkralja, naj proglasi M a n d ž u r i -
j o z a s a m o s t o j n o . Podkralj je odklonil,
nakar je policija zastražila šole. Ljudstvo je

skrajno nevoljno na podkralja. Boje se resnih
nemirov.

Proti Tientsinu.

London, 11. nov. Vsled zavzetja Nan-
kinga imajo revolucionarji prosto pot proti Ti-
entsinu. Iz Tientsina poročajo, da revolucionarji
naznanjajo v posebnem razglasu zavzetje mesta.
Boje se resnih bojev.

Odgovorni urednik Fran Bartl.
Izdaja in zalaga založba Zarje.
Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Nihče več ne godrnja

Čez slabosti in težave,

Ako

spozná,

Kl držl želodce zdrave!

Najboljše krepčilo želodca, potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kakovost

liter K 2-40.

Kabinetna kakovost

" " 4-80.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Kaj se skriva za kašljem

tega ne more nihče vedeti. Priporoča se torej,
da takoj kaj storite proti kašlju, tudi če se
vam dozdeva, da je še tako nedolžen. Kašelj,
hripavost, zasliženje, težko dihanje, bolečine v
prsih, znojenje po noči so vedno nevarne bo-
lezni. Od mnogih zdravnikov priporočevani
Örkényjev sirup iz lipovga medu se v takih
slučajih mnogo hvali. Vzorna steklenica tega
izbornega zdravila stane 3 krone, velika stekle-
nica 5 kron in 3 steklenice se dobe za 15 kron
franko po povzetju od lekarne Hugo Örkény
v Budimpešti, Tököl-St. 28, Depot 46.

Delavcem in delavkam

priporoča se

velikanska zaloga
zgotovljenih oblek
po najnovejšem .:
kroju za jesen in
.:. .:. .:. zimo

Konfekcijska trgovina

A. LUKIČ

Ljubljana, Pred škofijo 19.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir.

1 kg sivga dobrega, pu-
ljenega 2 K; boljsega
2-40 K; prima polbelega
2-80 K; belega 4 K; be-
lega puhačega 5-10 K;
velefinnega anežobelega,
puljenega 6-40 K, 8 K;
puha sivga 6 K, be-
lega, finega 10 K; naj-
tinejši prsi puh 12 K.
Naročila od 5 kg na-
prej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitnega rde-
čega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga,
120 cm široka, z dvema glavicama, 80 cm dolgi,
60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovit-
nim puhačim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh
24 K; posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K, zgla-
vnice 3, 3 50 in 4 K. Pernica 200 cm dolga, 140 cm
šir. 13, 14 70, 17-80, 21 K, zglaavnica, 90 cm dolga,
70 cm šir. 4-50, 5-20 in 5-70 K, spodnja pernica iz
močnega, črtačega, gradla, 180 cm dolga, 116 cm
široka 12-80 in 14-80 K. Razpošilja se po povzetju,
od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za
neugajajoče se vrne denar. Natan. cen. gratis in fr.

S. Benisch, Dešenice 758, Češko.

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. - Stari trg št. 8.

Kuč za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočeno črno dalmatinsko vino Kuč najboljši sredstvo, 5 kg franko K 4.50.

Br. Novaković, Ljubljana

Kupujte „Zarjo“
izvod samo 6 vinarjev.

Laška in dunajska
kuhinja

Šelenburgova ul. 7
nasproti glavne pošte.

Vsak čas se dobe mrzla in gorka jedila, zmiraj sveže morske ribe in izvrstno in ravno došlo vino „Brioni“. Fina polenovka. Kuhinjo vodi staroznani kuhar gospod Sornato. Sprejema se abonente na hrano in deklice v pouk. Na novo urejeni prostori. — Slavnemu občinstvu se najljubšeje priporoča

Marija Petrigoj.

Gramofoni - automati !!

□ □ □ tovarniška zaloga □ □ □

GRAMOFON-AUTOMAT za gostilničarje z vmetom po 10 ali 6 vln. z 20 kom. in 1000 šivank samo 95 K

FINI GRAMOFON z 10 komadi in 1000 šivank samo . . . K 30—

Za vsak gramofon pismeno jamstvo.

Gramofon-Atelier

A. Rasberger

Ljubljana, Sodna ulica 5.

Pazite natančno na naslov. Jaz ne prodajam ur in šivalnih strojev. Imam specijelno samo gramofone, godbene automate in druge mehanične godbene stroje. Lastna delavnica za popravila.

Pišite po cenik. — Predno kje kupite, oglejte si moje zalogo.

Vse potrebščine in vsakovrstno kolesje v zalogi.

skladišče oblek domačega izdelka gospode in dečke. — Velika izbira tu- in zemskega blaga za obleke po meri. Solidna postrežba. — Vedno nizke cene.

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami

Jernej Bahovec

naslednik

Ivan Gajšek

Ljubljana, Sv. Petra cesta 2.

(Palača Assicurazione Generali).

Tovarniška zaloga pisemskega papirja in šolskih zvezkov. — Razglednice: ljubljanske, pokrajinske, planinske itd. — Založništvo nastenskih slik za Černivčovo računalce. — Silikarske potrebščine: barvice, čopiče itd. — Črnila vsake vrste. — Velika zaloga kipov slovenskih literatov. — Spominke knjige.

I. Jax & sin

Ljubljana

Dunajska c. 17

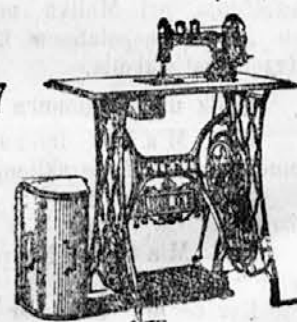
priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji Adler. Vozna kolesa

Ceniki zastoj in franko.

Največje podjetje konfekc. stroke je ogromna trgovina

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg šte. 5

katera ima že začetkom sezije

nad 30.000 kom. svežega blaga

po najnižjih cenah — in to:

nad 5000 kom. najfinjši oblek za gospode
„ 2000 „ najfinjši površnikov, sport-
ni in zimski sukenj
„ 8000 „ pelerin

Solidna postrežba!

nad 2000 kom. posamezn. hlače in telovnikov
„ 8000 „ oblek za dečke in otroke
„ 15000 „ najmodernejše konfekcije za dame in deklice.

Priznana nizke cene!

OREHE

v vsaki množini kupuje po nizkih cenah

iv. A. Hartmann nasl. A. Tomažič

:: v Ljubljani, Marije Terezije cesta. ::

!!! Tvrda oddaja najboljši vrste KROMPIR zdrav in brezhiben !!!
v vsaki množini tudi cele vagone po prav solidni nizki ceni?

Tvrda MAČEK & KOMP.

:: Franca Josipa cesta št. 3. ::

priporoča

mod. zalogo oblek, površnikov, angl. raglan itd.

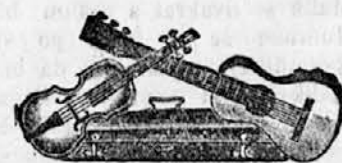
Sprejemajo se tudi naročila po meri.

Priznana solidna postrežba. Nizke cene.

FR. HOPF

sodno zaprisežen izvedenec v Ljubljani

Šelenburgova ulica 6.

Prva, največja in najstarejša od leta 1892 obstoječa

trgovina s klavirji in godali ter izposojevalnica godal.

Klavirji, pianine, harmoniji (ameriški) najbolj slovečih firm Rösler, Stelzhammer, Schandl, Horingl in edino zastopstvo dvorne firme Förster.

Velika zaloga

violin, vseh drugih godal in pihal, strun in posameznih delov.

Po nizkih cenah in na obroke.

Poprave in uglaševanje klavirjev jako ceno. ::

Francosko žganje „Diana“

je najbolje domače sredstvo

dobiva se pri vsakem boljšem trgovcu na deželi, ter v Ljubljani v lekarni g. Gabriela Piccoli in pri gosp.:

Franc Babič,
Berjak & Šober,
Viktor Cantoni,
B. Cvančara,
L. Češnovar,
Marija Jemec,
Ivan Jelačin,
A. Jerše,
Anton Kanc,
Lod. Kotnik (Šiška),
J. Krivic,
Ant. Krisper,
Leskovic & Meden,
Antonija Mehle,
Tomaž Mencinger,

Josip Mihelič,
J. Oblak,
J. Perdan,
V. Petričiča nasl.
J. Samec,
Ivan Pintar (Šiška),
J. Rosshäupl,
A. Stacul,
A. Sušnik,
A. Šarabon,
F. Šark,
M. Spreitzer,
Franc Terdina,
J. Vodnik (Šiška) pri

Konsumnem društvu za Ljubljano in okol.

Potniki v severno in južno Ameriko

vozi sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst-Newyork, Buenos Aires-Rio de Janeiro

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vrtinicama, električna razsvetljava, brezžični brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, sveži kruh, posteljo, kopej itd.

Odhod parnikov:

V sev. Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni.

Vsakavrstna pojasnila dajo drage volje brezplačno pri glavni agenturi za Kranjsko, Štajersko in Koroško:

Simon Kmetetz, Ljubljana, Kolodv. ul. 26.